

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiiu, strada Măcelarilor 47
Corespondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se returnează. — Articuliți nepoliticeși nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Maghiarisarea pe căi nouă.

(Urmare.)

„Așa dară ca și în evul mediu și astăzi e adevărat că nici o naționalitate n'a putut funda cetăți, numai maghiarul și germanul. Aceasta e cauza, că noi nu ne-am pierdut limba. Deoarece însă n'am avut adevărate cetăți și în acelea nu am dominat exclusiv numai noi n'am putut absorbe pe celelalte naționalități. În timpul mai nou însă am ajuns la posibilitatea de a o contopi. Dacă maghiarismul ar fi reprezentat în orașe în măsură mai mică ca pe sate, sau cel puțin în asemenea măsură, n'am pute pune multe speranțe nici în maghiarisarea cetăților, nici în cea a provinciei. La noi însă se constată contrariul. Sîntem în preponderanță numerică nu numai față de slavii și românii, ci și față de germanii, cari în mare parte locuiesc prin cetăți. Germanii sînt reprezentați în cetăți cu 5, maghiari din contră cu 19 procente mai bine ca la țeară. Aceasta e destulă dovadă că maghiarismul a cucerit cetățile în mod irresistibil“.

Adevăratele elemente ale populațiunei cetăților sînt industrieșii, comercianții, artistii, literații, capitaliștii, întreprindătorii etc. Și după Beksics și acestia sînt unguri numai și germani. La celelalte naționalități ei lipsesc cu desăvîșire. Literatura și arta în această țeară este privilegiul rasei maghiare. Tot ce se ridică ca lumină din masa naționalităților se maghiarisează. Geniul cugetă, scrie, produce unguresc. Chiar cultură și artă germană abia există în Ungaria.

„Avea încă e ungurescă în măsură preponderantă. De mai multe ori a succes germanismului se adune avere, dintre celelalte naționalități nici una. Și avere are putere de asimilare în această țeară. Capitalul, proprietatea de pământ maghiarisează proprietar. Jidanii nu formează nici o naționalitate, ei sînt maghiari.

„Cum stăm cu comerțul și industria?”

„Cele mai nouă date statistice și în privința aceasta constată progresul maghiarismului.

„Un mic volum al lui Iekelfalussy caracterizează raportul naționalităților după comerț și industrie.

	Industriașii.	Comercianții.
Maghiarii	48.60 Procente.	54.05. Procente.
Germani	23.67 „	26.57 „
Slovaci	14.58 „	9.46 „
Români	5.85 „	4.10 „
Rutenii	0.73 „	0.77 „
Croați - Sârbi	3 „	3.22 „

„Cifrele arată că în privința industriei și a comerțului maghiarii dau contingent așa de mare ca celelalte naționalități laolaltă, computând aici și pe germani. Maghiarii întrec chiar și pe germanii rassa cea mai industrială și care locuiesc prin cetăți. Numai slovacul mai este a se considera ca industrieș și comerciant. Românul, sârbul, croatul etc. figurează numai ca fracțiune disparentă și cu slovacii laolaltă abia compun un procent în industrie și comerț, procent care nu scie scrie și cetă, prin urmare nici nu reprezintă industrie și comerț, căci pentru ambele se recere o oare care măsură de inteligență. Intre industrieși nu scie scrie 21.69 procente, între comercianți 16.75 de procente. Este preste toată indoiala că industrieși și comercianți nemaghiari și negermani urcă procentele la sumă așa de mare.

„Industriașii și comercianții nemaghiari cu toate acestea scie unguresc. Ba în realitate acestia sînt cei inteligenți. (După care logică? Red. „Tel. Rom“.)

Unguresc scie:

	Industriașii.	Comercianții.
Dintre germani	36.44 Procente.	51.51 Procente.
„ slovaci	24.56 „	31.65 „
„ români	23.73 „	28.14 „
„ ruteni	18.19 „	13.18 „
„ croați-sârbi	30.31 „	41.81 „

„Calculul mediu 30 de procente. Sau putem dice: Industria și comerțul este aproape a se maghiarisa cu desăvîșire, căci precând dintre naționalități abia scie 10 procente unguresc, cetățenii nemaghiari, cari se ocupă cu industrie și comerț, reprezintă în această privință 30 de procente.

„Maghiarisarea industriei și a comerțului e una cu maghiarisarea orașelor. Aceasta este cea mai nouă fotografie a orașelor noastre. O putem admira cu conștiință măreață. Chiar și dezvoltarea naturală asigură completul triumf al cauzei maghiare. Se poate însă lăsa maghiarisarea orașelor și prin ele a țerei întregi peocesiului greoiu al dezvoltării naturale?

„Mijloacele maghiarisării sînt de stat și sociale. Cele de stat sînt justiția, învățămîntul public și administrațiunea publică.

„Influența maghiarisătoare a justiției începe a se simți. Ea (justiția) e maghiară începînd dela treptele cele mai inferioare până la cele mai superioare. Și aceasta avem a mulțămî mai mult tribunalelor deoat legei. Legea pentru naționalități a făcut aceasta (maghiarisarea justiției) imposibilă, căci justiția noastră aduce cu sine federalismul limbilor, un galimathias, în

care de s'ar fi pierdut nu numai justiția, ci și ideea de stat unguresc.

„S'a întemplat contrariul. Iustitia este reprezentantul ideii de stat unguresc, ea respîndesce limba maghiară. În finiturile naționalităților (și întregă țeara e tot asemenea finituri N. Red.) fie care judecătorie este espositura ideei de stat unguresc și a limbei maghiare. Ea este sentinela împinsă tot înainte în giurul căreia se respîndesce Maghiarismul. Și aceasta e merit patriotic al judecătorielor noastre; merit pe care nu-l vom uita în veci. Națiunea le detoresce recunoștință.

„Asemenea s'a maghiarisat și administrația publică sau cel puțin s'a introdus limba maghiară în părțile locuite de naționalități. Avem comitate, în cari nimica nu este unguresc, nimica nu ne indigitează la Ungaria, ci numai administrația justiției.

„Nu mai puține merite are și politica comunicației, maghiarisarea căilor ferate nu se poate prețui. Fie care linie, care mai nainte a importat germanismul în Ungaria, astăzi este pionierul maghiarisării. Pe această cale înaintează limba maghiară prin locurile locuite de naționalități. Cu cât se înmulțesc drumurile de fer, cu cât se înmulțesc mijloacele de comunicație prin ținuturile locuite de naționalități, cu atâta se respîndesce mai învingător limba maghiară. Politica comunicației este unul dintre cei mai puternici pionieri ai maghiarisării. Această politică n'are numai problemă comunicativă ci tot odată și națională. Individualitatea lui Kemény și a lui Baross, spiritul lor energie și maghiar ne dă garanție, că politica noastră de comunicație nu va perde din ohi nici pe viitoriu scopurile naționale.

(Va urma)

Revista politică.

Sibiiu, în 9 Septembrie

Trebuie că totuși rău stau lucrurile unguresci, dacă puternicii olimpulii politic din Budapesta au ajuns se împartă complimente acelor pe cari mai nainte i amenința. De astădată sînt sașii la rînd. „P. Ll.“ este atît de condescendent în cât din ocaziunea denumirii lui M. Brennenberg comite suprem al comitatul Sibiiului, se demite la un articol de fond, în locul prim al foaiei. Articolul caută prin o fraseologie aristocratică să se facă de o parte dogenitorul sașilor pentru „greșalele“ din trecut și de alta le scoate o păpușă urită, „România iridentă“, din buzunar și le dice: vedeți! constituțiunea noastră are să ve apere de stafia aceasta. Mai mult, încordânduși cineva ochii, poate ceti printre șire, că sasilor li se promite și restituirea Sachsenlandului. Printre

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)

(Urmare.)

O bolă mare de argint, plină cu ponciu aprins fu pusă pe o masă de granit brut și majorul făcea onorurile cu veselie. Dl Goeffe însă, așa chefuit cu o clipă mai nainte, devenise deodată visător, și ca și dimineața, el părea împărțit între dorul de a se înveseli și de a deslega o problemă.

Ce îți este scumpul meu unchiu? ti dice Cristian umplîndu-și pîharul; te superi fiindcă am depus incognitul meu?

— Nici decum, răspuse avocatul, și decumva vrei, eu am să spuie în puține cuvinte, domnilor acestora istoria dtaale, pentru a le proba că cu drept cuvînt te tratează ca amic.

— Da, da, istoria lui Cristian Waldo! esclamară cei doi oficeri. Ea trebuie se fie foarte curi-

oasă, dice majorul, și decumva are să rămîna se cretă noi jurăm pe onoarea...

— Dară ea este prea lungă, dice Cristian. Eu mai am încă două zile de ședut aici. Să hotărîm un rendez-vous mai sigur și mai cald.

— Așa este, dice dl Goeffe, Domnilor veniți de ne cercetați mîne în Stollborg și să prîndim sau se cinăm împreună.

— Dară mîne, respuse majorul, este vînătoare de urși; nu veniți și Dvoastră amîndoi?

— Amîndoi? Nu; eu nu sînt vînător și nu iubesc urșii; și lui Cristian încă nu-i face plăcere. Vedeți numai, dacă ar veni un urs și i-ar mânca o mîna... El n'are prea multe cu două ca să facă să joace marionetele. Arată-mi mîna Cristiane, lucrul ciudat, degetul cel mic este țeapăn! Eu n'am observat-o! Este o blesură așa-i?

— Nu, respuse Cristian, e din naștere.

Și arătînd mîna stîngă el adause:

— Aici se observă mai puțin și totuși sînt amîndouă mînile așa; dară nu mă genează nici decăt.

— Ciudat, foarte ciudat! repetă dl Goeffe scărpinîndu-se în barbă, precum avea obiceiul a face cînd era neliniștit.

— Nu este așa ciudat, replică Cristian. Eu am vădut mica aceasta diformitate și la alte persoane.

Vedeți eu am observat-o la baronul de Waldemora. La el se observă cu mult mai bine decăt la mine.

— E! minune! tocmai; tocmai la aceasta gîndeam. Degetele lui cele mici sînt complet închise. Și D-voastră a-ți observat aceasta domnilor?

— Foarte adeseori dice Larrison, și în fața lui Cristian Waldo, care dă nefericiților mai tot ce câștigă, poți dice fără teamă de alusiune, că degetele aceste închise sînt cunoscute drept semn de avarie.

— Totuși, dice dl Goeffe, baronul nu cruță banii. Ai putea dice, precum scie, că generositatea sa este pentru el un cuvînt mai mult a iubi bogăția cu tot prețul; dară tatăl său a fost foarte desinteresat și fratele său escisiv generos. Degetele închise așa dară nu probează nimic.

— S'a găsit aceleași particularități la tatăl și la fratele baronului? întrebă Cristian.

— Da și încă foarte marcate, precum mi s'a spus. Într'una din zile, esaminînd cu atenție portretele familiei baronului, eu am constatat cu surprindere, mai mulți strămoși cu degetele strimbe. Nu este aceasta ceva foarte bizar?

— Să sperăm, dice Cristian, că eu nu o să am nici cînd altă asemănare cu baronul. Încât pentru vînătoria de urși, dacă mi-ași perde amîndouă mînile eu mor de plăcere a lua parte, și eu din parte-mi o să merg de bună seamă.

aceleși șire însă străbate și frica de vreme slabă, și frica aceasta trebuie să se răfuească pe lângă alte și prin o sumeață ignorare a românilor, cu care tot domniile lor era să se înfrățescă nu mai demult de cât înainte cu un an prin mediile Tintorescu din România și Gall etc. din părțile noastre. Dar croații, cu toată reșcoala lor, se pare a fi în și mai mare grație ungurească de cum au fost până acum. Oracolul guvernului unguresc spune în foaia de Mercuri seara, că „Journal de St-Petersburg“ s'a ocupat în numărul său din urmă cu un articol din „Correspondence Hongroise“, care tratase turburările croate. Pentru noi are interes mai mult ceea ce dăce foaia din urmă. „În ziua, în care croații își vor fi împlinit datoria, luând parte la victoria cea mare asupra Rusiei, li se vor împlini aspirațiunile naționale, fără de cea mai mică clătinare, realizându-se cu consimțământul Ungariei, pentru că în altă parte se va găsi obiect de compensațiune pentru ceea ce Ungaria va perde perdând Croația“.

Se înțelege nici aceasta nu este expresiunea unui amor sincer cu toate că este condiționat de „victoria cea mare“, Este o ademenire, din care transpiră însă două lucruri: un rășboiu dorit cu Rusia și o Croație mare sub auspiciu unguresci, în soldul ultramontanismului.

Foaia rusească, ce e drept, răspunde celei unguresci cu mult spirit, că ceastă din urmă, dacă a pășit odată pe terenul indiscrețiunii trebuia să se exprime mai respectat asupra „compensațiunii“ după „victoria cea mare“, căci e de tot ciudat lucru, când o foaie, de altmintrea serioasă, deschide prospectul la un rășboiu mare și îngrozitor, numai pentru plăcerea de a afla o cale de scăpare dintr'o perplesi-tate mai mult sau mai puțin locală, mai mult sau mai puțin temporală, în care s'a încurcat guvernul. De altmintrea, dăce diarul rusesc, în Agram vor sci, că corespondența amintită a vândut prea curând pelea ursului și că șgduitura împreunată cu rezolvarea afacerii croate e mai lesne de suportat de cât rășboiul între cele două împărății învecinate, care doresc se trăiască în pace

Politica guvernărilor unguresci provoacă neajunsuri în lăuntru și diaristica lor provoacă de atâtea ori pe necuratul, până când odată se va arăta și nu va fi în stare de al urni din loc până ce monarhia nu va plăti scumpe jucăriile ambițiunii fără cumpăt a politicilor unguresci.

Ca se ne întorcem însă la firul de unde am pornit, amândouă enunțațiunile și adică: cea care privește pe sași și cea care privește pe croați ar demonstra că atât „Schulvereinul“ cât și turburările au avut efect. Va se dăca, acei ce fac presiune au și influență efectivă asupra politicilor unguresci. Morala estrasă din procederea politicilor unguresci o aflăm foarte demoralizatoare, căci ea ne ar înveta să facem și noi și toate naționațiunile presiune, dar de s'ar afla cumva și pentru noi și pentru toți vre'un „object de compensațiune.“

Ministrul president Tisza a prins ocașiunea de pâr și în Oradea-mare, la un banchet dat de cetățeni, cu paharul în mână, nu cu apă rece, a rostit o disertațiune politică în care exprimă, cu alte cuvinte, escusele sale înaintea croaților și cere învoirea dietei unguresci la concesiuni

față cu croații. Nici jidovii n'au rămas fără de complimente cu ocașiunea amintitei disertațiuni.

Trupa cea mică de ruteni din dieta galiția nă se poartă foarte brav și cu curagiu model. Cu ocașiunea verificărilor unui subprefect deputații ruteni au descoperit comediile jucate de poloni ca se ajungă a pune mâna pe mandate. Și trebuie că mari ilegalități s'au comis cu ocașiunea alegerii subprefectului, de oare ce și majoritatea polonă s'a sfiit se verifice după cum propunea comisiunea verificătoare. Deputatul Antonievici (rutean) a dăca e țigănească logica după care a propus comisiunea verificarea alegerii. Logica țigănească s'a încetățenit în majoritatea polonă și se desvoaltă mai departe.

În Bulgaria sânt lucrurile de tot încurcate. Ministeriul a demisionat și i s'a primit demisiunea.

Din Croația.

Din ceea ce ne spunea biroul de corespondență din Budapesta în 19 Septembrie n. ar trebui să facem conclusiunea, că în Croația e linisce completă. Din nici o parte nici un raport despre vre-o turburare; foile croate nu spun nimic nou, ci se mulțămesc a face repriviri preste cele petrecute. Biroul de corespondență adaugă mai departe, că turburările s'au stins în toate părțile; din unele comune miliția s'a reintors.

În aceeași și foile de seară din Viena amintesc de împărțirile oficiale răspândite din capitala Croației; sânt însă rezervate față cu scirile aceste oficiale. Unele din foile vieneze caracterizează liniscea de vre-o câteva zile ca o linisce momentană și nu pot suprima temerea de o esplosiune nouă.

Sânt versiuni, că scopul turburărilor ar fi fost a transplanta insurecțiunea în Bosnia și adică a folosi ocașiunea recrutărei, care are a se esecuta în timpul cel mai de aproape. Insurecțiunea însă a isbucnit prea curând și prin aceasta planul transplântării s'a paralisat.

De altă parte se dăce, că planul a fost a atrage și pe sârbi în mișcarea revoluționară, ba unele versiuni merg așa de departe încât presupun, că principiele Caraghiorhevici nu ar fi străin turburărilor din Croația și că în planul mișcării ar fi fost a se rescua și sârbii. Versiunea aceasta este trasă la îndoeală.

Din Dalmația vin în același timp sciri despre o agitațiune intensivă între slavii de sud. În mai multe localități a le cercului Spalato, spun foile din Triest, s'a aflat proclamațiuni, cari provoacă poporațiunea să se alăture lângă frații revoltați din Croația. Aderenți de ai lui Starcevici, cari călătoresc în timpul de față în lungul și în lătul Dalmației, desvoaltă o activitate febrilă. În Macarsca s'au întemplat în timpul din urmă demonstrațiuni și să așteaptă turburări nouă cu ocașiunea alegerilor comunale. Acum de curând a avut loc în insula Braza la Selze o întrunire de vre-o sută de persoane. Întrunirea a decis a lucra pentru înființarea unei Croații independente, care se cuprindă Croația, Slavonia, Dalmația, Bosnia și Erțegovina. În același timp și în Agram se aude tot mai tare pretensiunea a se încorpora Dalmația în regatul triiunit.

tot cam atâtea vreme, și am simțit, deși în grad mai mic (eram mai tinăr), ceea ce simț acum, adică o iritație mare urmată de slăbiciuni mari, mult degust și nepăsare când am să-mi exercitez meseria, nisce friguri de iritație, o revărsare de veselie, sau de emoțiune când mă află la lucru, o tristețe și un adevărat dispreț de mine însuși când îmi depun masca și redevin om aședat ca alții.

— A! ce spui aci e propria mea istorie; tocmai așa simț eu când pledez. Fie care orator, fiecare actor, fiecare artist sau profesor, nevoit a vorbi jumătate din viața sa pentru a instrui, a lumina, sau a desfăta pe alții, este ostentit de genul omenesc și de sine însuși când cade cortina. Eu sânt acum vesel și vioiu pentru că n'am pledat de patru sau cinci zile. Dacă m'ai surprinde în cabinetul meu, când viu dela ședință, strigând după guvernanta mea, care nu-mi aduce ceaiul destul de iute, după clienții mei cari mă conturbă, după ușile casei mele care scârție. . . Ce sciu eu? Toate mă irită. . . Și apoi cad în fotelul meu, i-au o carte de istorie sau de filosofie. . . sau un roman și adorm dulce uitându-mi de blăstămata mea profesiune.

— Dta adormi dulce, domnule Goefle, pentru că ai, pelângă nervii dtale cei bolnavi, consciința că ai făcut ceva folositor și serios.

— Hm, hm! nu totdeauna! Nu poți pleda totdeauna cause bune, și pledând chiar cele mai bune

Varietăți.

* (Convocare.) P. T. Domnii membri ai Comitetului protopresbiteral sânt prin aceasta convocați la o ședință estraordinară, pe Luni în 12/24 Septembrie a. c. la 4 oare p. m. în locuința subscrisului.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului.
Sibiu, 8 Septembrie 1883.

Simeon Popescu m. p.,
protopresb.

* (Convocare.) Onorații preoți din protopresbiteratul Sibiiului sânt prin aceasta poștiți a se înfățișa nesmintit la conferența ce se va ținea Vineri în 16 l. c. precis la 10 oare p. m. în biserica din suburbiul Iosefin în Sibiu. Obiectul: afaceri administrative bisericesci.

Sibiu, 8 Septembrie 1883.

Simeon Popescu m. p.,
protopresbiter.

* (Necrolog.) Publicăm următorul anunț funebru:

PARASCHIVA MANOLE,

văduvă din Brașov,

după suferința îndelungată, în etate de 34 ani, fiind provăduță cu ss. Taine, Mercuri în 7/19 Septembrie a. c. la 8 oare seara, s'a mutat la cele eterne, lăsând în cea mai mare jale pe obidații sei părinți, două fice orfane, pe jalnicii sei frați, surori, cumnați, cumnate, nepoți și nepoate.

Rămășițele pămენტesci a le în Domnul reposatei, ridicându-se dela biserica gr. orient. din suburbiul Iosefin, unde se va cânta proodul, se vor aședa în 9/21 Septembrie a. c. la 4 oare d. a. spre odichnă eternă în cimiteriul acelei biserici, la care solemnitate funebră se invită toate rudeniile, amicii și cunoscuții.
Sibiu, 8/20 Septembrie 1883.

Ioan Manole, Constantina Manole născ. Stoicovici,
părinți.

Diamandă Manole, comerciant. George Manole, șef de stațiune teleg., frați.

Lucreția și Octavia, fice.

Elena Pamfilie, Agnes Dușoiu, Calopi Cioran, Eleuteria Cristea, surori.

Maria Manole născută Pascu, cumnată.

Demetrie S. Pamfilie, profesor și director. Ioan Dușoiu, comerciant. Emilian Cioran, paroch, Nicolae Cristea, asesor consistorial, cumnați.

* (Certe la fruntarii) Cetim în „Rășboiul“: Într'un număr precedent am fost publicat o informațiune, despre împușcarea unor locuitori din Slănic de cătră unguri. „Gaz. de Bacău“ primind detaieri esacte dela o persoană ce a fost la fața locului, ne grăbim a le face cunoscute, căci ele ne arată până la ce grad de barbarie a ajuns vecinii nostri.

Opt locuitori din satul Slănic, după obiceiul vechiu, pleacă la prins de pesci. Ei trec muntele Puf, trec Mira și alți 4 munți pe moșia principelui Știrbei, Doftana, și ajung la poalele muntelui Ciegheș tot pe proprietatea Doftana, pe unde curge pârâul roșu. Pe când ei pescuiau, se pomenesc, fără a vedea pe nimenea înaintea lor sau în dosul lor, cu o detunătură de pușcă, un locuitor rămase pe loc ear ceilalți fugiră. Ungurii — ca bravi — trăsese foc

— Vină cu noi exclamă Larrison: o să viu de dimineață la dta.

— Des de dimineață?

— A! da, de bună seamă, înainte de ce se face ziua.

— Adică, replică Cristian suridând, ceva înaintea amezii?

— Dta calumniezi soarele nostru, dăce locotenentul, soarele răsare la oarele șapte sau opt.

— Așa dar. . . să ne culcăm!

— Se ne culcăm! exclamă dl Goefle, deja? Eu sper că ponciul nu ne permite aceasta! Eu acum încep a mă linisci de emoțiunea ce mi-a făcut-o perucea lui Stangstadius. Lasă mă să respir, Cristiane; te credeam mai vesel! În astă-seară nu esti de loc vesel, scii?

— O mărturisesc, eu sânt melancolic ca un Englez, răspunde Cristian.

— Pentru ce, nepoate? căci Dta esti nepotul meu eu nu mă las de asta odată cu capul, deși te am tăgăduit ca un laș în public. Pentru ce esti trist?

— Nu sciu scumpul meu unchiu; poate pentru că încep a deveni saltimbanc.

— Explică aforisma aceasta.

— Sânt trei luni decând umblu cu marionetele timp prea îndelungat. În altă epocă a vieții mele care țiam istorisit o am exercitat aceeași meserie

asupra românilor dintr'o ascunzătoare din muntele vecin.

Cei 7 locuitori cari fugiră mai mult de spaimă, căci nu sciau din ce parte le vin gloanțele, ajunși acasă spuseră familiei acelei ce a ramas pe loc împușcat, că e mort. A doua zi dimineața pleacă vre-o câți-va și cu familia mortului, la locul acela. Dintre acei 7, trei încă au fost răniți doi mai ușor ear' unul mai greu.

Ajunși la pârșul roșu, găseser pe cel ce rămăsese din ei, nu mort dar rănit greu la un ochi, mai găseser și vre-o câțiva unguri din care unul li sau părut la ai noștri că era primarul localității din cealaltă parte. Acesta voia să ia numai decât pe rănit la ei, și din vorbă în vorbă s'a convenit a se lăsa pe rănit ca să-l aducă la casa lui, și să meargă un altul. Siliți de unguri, au luat pe unul din locuitori, care nu l-au mai eliberat nici până astăzi nici nu se scie ce s'a făcut cu el. Dintre răniți, doi sînt în spital.

În tața acestor fapte criminale și lașe, cerem dela guvernul țerei, dacă mai este guvern al țerei să se lămurească în această afacere. Intervenitau de a se pedepsi culpabili? Cerutau pe locuitorul luat de unguri? Așteptăm.

* Ioan Pausz, fostul vice comite al comitatului Severinului este condamnat de curie la închisoare de patru ani, computându-se și arestul preventiv.

* (Foc.) În comuna Disnăieu a ars Vineri în 2 Septembrie 32 case și 40 clădiri economice. Preste 40 familii au ramas pe drumuri și fără pâine. Cu patru zile mai înainte 16 case și 20 de clădiri economice fură prefăcute în cenușe.

* (Teatralia). De câte-va zile este în mijlocul nostru teatru unguresc. Nu ne-am ocupa cu teatrul unguresc de aici, dacă nu ni s'ar părè prea caracteristic un lucru, pe care nu-l putem trece cu vederea.

Titlul singuraticelor bucăți teatrale în paranteze se pune și nemșese și românește. N'am făcut pretensiune și nu vom face în veci ca să se anunțe și românește piesele teatrale unguresci. Ne indignăm însă când vedem anunțate aceste piese într'o limbă românească numai de batjocură. Așa între altele: „Ágnész asszony“ — **Muiere Agnes**, „Clopotele dela Corneville“ cu **Clopotule dela Corneville** și altele despre cari tăcem. Indolența — ca se nu dicem impertinența — merge până acolo, încât ne batjocuresc limba chiar și în Sibiu. Apoi încă se miră că nu le cercetăm teatrul unguresc — ca și când chemarea noastră ar fi ale cerceta teatrul.

* (Banii sêracilor.) Statul italian a câștigat, după date statistice, dela anul 1863 până la 1882 prin loteria cea mică *neto* 582 milioane de lire.

* (Un monument comemorativ.) Un sculptor de talent, d. Rosetti, a sfârșit modelul unui proiect pentru un monument comemorativ al catastrofei din 28 Iulie dela Ischia. Acest monument se va ridica în cazul când se va construi un osuar pentru remășițele victimelor, cari n'au putut se fie recunoscute și îngropate în morminte speciale. Monumentul este foarte semnificativ: Un ânger, cu aripile întinse, stă pe o grămadă de ruine scaldate de valurile mării; aceasta figură, care este perfect modelată, are o expresiune de tristețã foarte miș-

cătoare. Într'o mână ține o coroană de flori, ear cu cealaltă își acopere ochii pentru a plânge și a nu vedea spectacolul unui asemenea mare desastru.

* La licitațiunea pentru fortificarea Bucureștilor au concurs: o casă din Pesta, o firmă franceză și un consorțiu reprezentat de societatea de constructori din București.

* (Pentru scoalele din Macedonia.) Mai mult de opt secole limba română în Macedonia a fost obiectul vicisitudinilor, invasi strainismului; în tot intervalul acesta dialectul macedo-român a fost lăsat uitării. Pe aici pe colea, câțiva învățați din occident și-au dat osteneala a se ocupa de acest dialect, care la prima ivire a făcut impresiunea unei adevărate curiozități.

De câțiva ani însă limba română în peninsula balcanică începe ași lua locul cuvenit în concertul limbilor romanice și astăzi formează baza pe care își întemeiază teoriile lor cei mai mulți literați în materie de limba română. Mai mulți scriitori au năzuit a scrie în dialectul macedo-român, astfel au fost Boiagi (gramatică), Maxim (gramatică) și alți; după acestia a urmat și continuă a urma încercări de a scrie în dialectul acesta. Astfel putem cita în prima linie pe domnul Dimitrie Athanasescu, care s'a deosebit prin opere în adevăr meritorii (gram. geogr. Ist. Sacră etc.); apoi Vangelii Petrescu (povesci și cântece) Ci on escu (Abeced.) etc.

Acum apare de sub presă a doua ediție a unui Abecedar sau Manual de Silabism pentru dialectul Macedono-român de un institutor Tașcu Iliescu. Acest Abecedar este încă un mic adaus la clădirea ce se ridică la Români din Macedonia. Este un opuscul modest, clar și bun conducător la înlesnirea silabismului.

Aflăm din sorginte pozitivă că isvorul noușilor scrieri în dialectul macedono-român se bucură de protecția d-lui doctor Obedenar; nu putem de cât felicita de acest Mecenat ce românii subjugăți au avut fericirea a câștiga. Deci indemnăm pe toți iubitorii de românism, a munci, a scrie, ca astfel să bine-merite simpatia unui personaj de valoare d-lui doctor Obedenar. Dorim ca în curând să înregistrăm nouș scrieri.

„Resb.“

Dela Calive.

* (Cultura orezului.) „Monitorul“ României publică raportul dlui S. P. Radianu, subinspector, din ministerul agriculturii, asupra celor constatate la proprietatea statului Dudu, unde s'a încercat cultura orezului. Din raport rezultă:

a) Că cultura orezului este una din cele mai bănoase; că poate da un beneficiu de 80 lei la pogon;

b) Că această cultură introdusă la noi de marii cultivatori nu numai că le va permite să imprimeze culturilor caracterul modern al agriculturii, „variatiunea“, dar le va permite în același timp să utilizeze locurile umede și să îmbunătățească și practica agricolă, introducând prin acest fapt irigațiunile prin devărsare;

c) Că insalubritatea nu mai este de temut prin renouirea continuă a apei;

d) Că statul care reprezintă interesele societății este dator să dea exemplul binelui prin organizarea „hidraulice agricole“ și biurolul studiilor și al îmbunătățirilor financiare în ministerul agriculturii, creând pe proprietățile sale sisteme de irigațiuni și

oreziște, aducând și un italian din Piemont cunosător în practica lucrărilor. Nu cu ușurință s'a creat ministerul agriculturii: el a fost cerut de oameni cari cunosc trebuințele și interesele ei și cari au sacrificat o parte din viața lor pentru dânsa.

Cele 4 milioane de români cari stau cu brațele curbate la pământ așteaptă dela noul minister îmbunătățiri ca să și poată răspândi sêmënța pe un sol bine preparat.

* (Mulțămită publică.) Dela Rapoltul mare primim cu datul dela 16 Septembrie a. c. o consemnare însoțită de șirurile următoare:

Cu mare bucurie primii astăzi prin postă suma de 22 fl. 57 cr. v. a. trimisă de Prea onor. D. Dr. Ioan Crișianu prof. seminar. și comisariu consistorial, colectată în adunările reuniunilor învățătoresci din districtele Deva, Zarand și Abrud.

În semn de recunoștință atât prea onor. D. colectante cât și Onor. D. ajutători le mulțămesc din inimă pentru acest ofert marinos.

Vê rog domnule redactor a primi aceste șiruri în coloanele preșuitului diar ce redigeți și după consemnarea aici sub ./- alăturată a publica în rënd cu numele caracterul, locuința și suma oferită pre toți onor. D. ajutători (inceputul s'a făcut în Nr. 93 a „Telegraf roman.“)

Georgiu Foras,

învățător devenit nenorocit prin foc.

(Consemnarea) P. T. domni, cari au contribuit întru ajutorarea nenorocitului învățător român gr. or. din Rapoltul mare, Georgiu Foras, cu ocasiunea adunărilor generale ale Reuniunii învăț. din Deva, Zarand, Abrud.

Din Deva. Dela dd. Sebastian Olariu, învățător Orășcie 30 cr. Toma Neamț, învățător Dobra 30 cr., Ioan Raș, învățător Lăsău, Dobra 20 cr., Petru Preda, învățător Petrila, Hașeg 20 cr., Ioan Fleșer, învățător Romos, Orășcie 15 cr., Adolf Cheller, învățător Ghelar, Hașeg 15 cr., Dumitru Cossa, învățător Cuiș, Ilici 15 cr., Dionisie Trif, învățător Batroșa, Deva 10 cr. — Suma 1 fl. 55 cr.

Din Zarand. Dela dd. Georgiu Pârâu, administ. protopresb. Brad, Zarand 5 fl., Simeon Băcilă, paroch Ormindea, Zarand 1 fl., Constantin Costin, profesor Brad, Zarand, fl., 1 Stefan Albu, profesor Brad, Zarand 1 fl., Simeon Piso pretor Brad, Zarand 1 fl., G. Ignaton, învățător Ormindea, Zarand, 20 cr., Alesandru Vlad, învățător Banpotoc, Geoagiu I. 50 cr., Ioan Anghel, Brad, Zarand 30 cr., Avram Mihul, învățător Cărăstău, Zarand 20 cr., Petru Radu învățător Nevoies, Geoagiu I. 20 cr., Alesandru Iovan învățătoriu Hașăgani, Zarand 10 cr., Ioan Draia, învățătoriu Tomnatec, Zarand 20 cr., Ioan Gherman, învățător Brad Zarand 50 cr., Paul Opișă, teolog an. III. Cebea, Zarand 50 cr., — Suma 11 fl. 50 cr.

Din Abrud dd. Ioan Gall protopop Abrud 1 fl., Ioan Todescu paroch B. Cerb, Abrud 1 fl., Constantin Cotișel, paroch Certeg, Câmpani 1 fl., N. Corcheș, învățător Câmpani, Câmpani 1 fl., Teodor Pasca, învățător Albac Câmpani 45 cr., Solomon Coroiu, învățător Abrudsat, Abrud 20 cr., Georgiu Nicola, învățător Albac, Câmpani 40 cr., Ioan Vesa, învățător Runcu, Lupșa 20 cr., Basiliu Patîșă, învățător Secătura Câmpani 40 cr., Ioan Danciu, protopresb. administ. Ofenbaia, Lupșa, 1 fl., Ioan Morcan, învățător Lazeghe Câmpani 50 cr., Basiliu Corpade învățător Bucium, Abrud 30 cr., Teodor Popa învățătoriu Ocoliuș mare, Lupșa 20 cr., Daniil Crișan, învățător Zlatna, Abrud 20 cr., Iosif Negru, învățător Mogoș, Lupșa 10 cr., Ioan Nicola, învăț. Vidra, Câmpani 20 cr., Nicolau Marienescu, învățător Miclești, Lupșa 10 cr., Teodor Dușă învățător Pătrîngeni Abrud 10 cr., Ioan Șoiț,

bine că mâne am se fiu bolnav, pentru că m'am purtat în astă-noapte ca un june, Dvoastră vedeți că eu rid de aceasta! Nu mintea guvernează pe om ci imaginațiunea, visul. Căci un vis este arta, pbesia, pictura, teatrul... Aceptați domnilor se-mi golesc pâharul înainte de ce trec la punctul al doilea.

— În sănătatea dtale, dle Goefle, esclamau cei trei amici.

— În sănătatea dvoastră, dragii mei! Eu urmez. Eu nu consider pe Cristian Waldo drept arătător de marionete. Ce este o marionetă? O bucată de lemn acoperită cu pete de pânză. Spiritul și sfielul lui Cristian fac interesul și meritul pieselor sale. Eu nu-l consider nici numai drept actor, căci nu i-ar ajunge ași varia accentul și ași strămuta glasul în fie-care minut, pentru a ne emoționa: aceasta nu este decât o abilitate din partea sa. Eu îl consider drept autor, căci piesele sale sînt cap d'operă în felul lor și amintesc compozițiunile acele musicale, dragălașe și adorabile, ce le-au făcut vestiții măiestri de capelă italieni și germani pentru teatrele de soiul acesta. Este musică pentru copii, diceau ei cu modestie. Într'aceea cunosătorii se delectau la aușul lor. Dar așa domnilor, se facem lui Cristian dreptatea care i se cuvine.

— Da, da, esclamau cei doi oficeri încălziți de ponciu, să trăiască Cristian Waldo! El este un om de geniu.

— Nu deplin, răspuse Cristian ridând; dară eu vîd acum pricina desprețului unchiului meu pentru meseria de avocat. El poate susține și te poate face să acceptezi minciunile cele mai grozave.

— Taci nepoate, dta n'ai cuvântul! Eu dic că... dar tu esti nemulțămitor Cristiane! Tu nu esci avocat și te plângi! Tu poți căuta adevărul general sub toate ficțiunile posibile și tu esci sătul a te face iubit de oameni! Tu ai spirit, ai inimă, ai instrucțiune, ai purtare bună și te numesci saltimbanc, ca să-ți înjosesci opul tîu și să-l părăsesci poate! Sê vedem nefericitule aceasta este ideea ta?

— Da, așa este hotărîrea mea, răspuse Cristian, eu m'am săturat de meseria mea. Eu am creșut că o voi suporta mai multă vreme, dară incognitul prelungit m'obosește ca o copilărie nevrednică unui bărbat serios. Trebuie să aflui mijlocul de a călători fără a cerși. Am și căutat deja după mijlocul acesta. E o problemă mare de deslegat pentru acela ce n'are nimic. Omul care să așeadă află totdeauna lucru; acela care vrea să meargă găsește în ziua de astăzi multe pedeci. În vechime, domnule Goefle, a călători însemna a cuceri pămên-

tu în profitul inteligenței omenesci. Oamenii simțeau că aceasta este o misiune augustă, că este devotamentul sufletelor alese. Călătorul era o ființă sfințită pentru populațiuni, ele salutau sosirea sa cu respect și veneau la el, să afle noutățile omenimei. În ziua de astăzi, dacă călătorul n'are nișică stare, trebuie să se facă cerșitor, hoț sau comediant...

— Comediant! esclamă dl Goefle; pentru ce terminul acesta de despreț? Comediantul, caruia eu îi dau numele de fabulator, pentru că el este interpretele operei imaginațiunii (fabulată) are drept scop a abate pe om dela pozitivitatea vieții sale și pentru că maiortitatea soiului nostru prost este proșaică și brut legată de interese materiale, profesiile cei rei care guvernează opiniunea, resping poeții și organele lor. Dacă ar cuteza, ei ar respinge încă și mai mult pe predicatorii, cari le vorbesc de cer, ei ar respinge religiunea, care este un rășboiu în contra pasiunilor mărginite, o doctrină de idealism: dară lumea nu se revoaltă în contra idealismului prezentat drept adevăr descoperit. Ea nu îndrêsnesce. Ea îl respinge când vine și vîd dice: „Eu vreau se vîd probez frumosul și binele prin simboale și fabule.“

(Va urma.)

invătător Vertop, Abrud 6 cr., Ioan Motora, invătător Câmpeni 11 cr., — Suma 8 fl. 52 cr.,

S'au contribuit preste tot din Deva, Zarand, Abrud Suma 21 fl. 57 cr.

Abrud 10 Septembrie 1883.

Dr. Ioan Crișan.
prof. coms. con.

Mai nou.

După „P. Ll.“ comitele suprem din Caras-Severin Pattianszky ar fi victima înclinărilor

sale spre partida națională (română), dar și a șovăirei sale. Dintr'o corespondență mai lungă a numelui diar în materia aceasta se vede că năluca „României irredente“ bântue rău creerii politicilor unguresci și că acești din urmă cred că numai Tabajdy, com. supr. din Arad va mântui Ungaria de bântuilele nălucilor.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 20 Septembrie n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.45	119.30
Renta de aur ung. de 4%	87.75	87.70
Împrumutul drumurilor de fer ung.	188.25	188.25
I. emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	91	90.75
London (pe polița de trei luni)	119.05	119.95
Serisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.30
Galbin	6.67	6.67
Napoleon	9.50 ^{1/2}	9.49
100 marce nemțesci	58.50	58.50

Nr. 165

[518] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Cetății de peatră se publică prin această concurs amăsurat prescrișelor „Statutului Organic“ §. 63 combinat cu §. 23 p. 5 și a instrucțiunii votate de Sinodul arhidieceșan la 13 Aprilie 1877 Nr. 191 §. 7.

Fiitorul protopresbiter ca atare va fi totodată și paroch în locul central al tractului anume în comuna Făurești așa însă: că până la devenirea în vacanță a parochiei protopresbiterale, care în prezent e ocupată definitiv, fiitorul protopresbiter se va folosi numai de venitele propresbiterale mai jos specificate.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiter sunt: venitele ordinari protopresbiterale, cari stau din ajutorul de stat și din tacele ce incurg pentru ședulele de cununie, pentru vizitarea comunelor tractuali, pentru procesele divorțiale și pentru alte funcțiuni speciale protopresbiterale.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și bine meritați pe terenul bisericesc și scolar, având totodată a documenta o pregătire cel puțin de VIII clase gimnasiale sau reale cu testimoniu de maturitate, că au terminat studiile teologice la vreunul din instituturile metropoliei noastre, și au susținut cu succes bun esamenul riguros de calificățiune sau cari după pregătirea indicată mai sus au terminat studiile teologice la vreun institut ortodocs atară de metropolia noastră, dar apoi au depus esamenul de calificățiune înaintea comisiunii esaminătoare a consistoriului arhidieceșan.

Pot însă concurge și fără testimoniu de calificățiune profesorii de teologie și preoții chirotoniți înainte de introducerea esamenelor de calificățiune dacă în celelalte au calificățiunea prescrișă de mai sus.

În mod excepțional pot concurge și fără prescrișă calificățiune gimnasială acei administratori protopresbiterali, cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acuratețea manifestată în administrarea protopresbiteratului, vor avè dela consistoriul arhidieceșan (plener) specială îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voesc a concurge la acest post au ași asterne suplicile de conla Veneratul Consistoriu arhidieceșan în Sibiu în restimp de 30 de zile dela prima aparițiune a acestui concurs în foaia „Telegraful Român“, alăturând câte o tabelă de calificățiune, care se conțină numele, caracterul, (rangul bisericesc) și locuința concurrentului, anii etății (anul, luna și ziua născerei), studiile pregătitoare afară de cele teologice (anul, locul și categoria acelora), esamenul de maturitate și altele; studiile pregătitoare teologice (anul și locul acelora și esamenul de calificățiune), serviciile de până acum pe terenul bisericesc (timpul, locul și categoria acelora) în fine cunoscința limbilor și alte reflecțiuni.

Datele din această tabelă sunt de a se întări cu documente, cari se acludă în original, precum carte de botez, testimonii scolastice și de maturitate, testimonii teologice și de

calificățiune, atestate de servicii bisericesci și eventual toate altfel de recomandări.

Cârpeniș, la 14 August 1883.
Comitetul protopresbiter al gr. or. al Cetății de peatră.

președinte. notariu.
Ioan Siovrea m. p., Gavril Cărlig m. p.,
adm. protopresb.

Nr. 300

[519] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor de învățatori la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate se escrie prin această concurs cu termen până la 25 Septembrie st. v. a. c. în care și se vor ținea și alegerile.

1. Têmpa cu salariu anual 200 fl. v. a. din cassa bisericeii în rate lunare anticipative, cuartir în edificiul scoalei cu grădină și lemne de încălțit.

2. Beșan cu salariu anual de 150 fl. v. a. dela popor, cuartir cu grădină și lemne de încălțit.

3. Găunoasa cu salariu anual de 150 fl. v. a. dela popor, cuartir și lemne de încălțit.

Cei ce voesc a reflecta la vreuna din aceste stațiuni au asi asterne suplicile lor de concurs, instruite conform legii și normativelor în vigoare, până la termenul indicat, la subscrișul

Deva la 5 Septembrie, 1883.

În conțelegere cu comitetele parochiale.

Ioan Papiu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 228

[521] 1—3

CONCURS.

Devenind vacanță stațiunea învățătorescă din Unguraș, protopresbiteratul Ungurașului, prin această se escrie concurs cu termenul 24 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele sunt:

1. În bani 90 fl. v. a.,
2. În bucate vici 40 cu grăunțele.
3. Lemne 3 orgii, din care vine a se încălți și scoala.

4. Punți de lumină 3.
5. Hârtie pentru scriptele învățătoresci conți 3.

6. Cuartir liber în edificiul scoalei și grădină 400⁰.

Doritorii de a ocupa această stațiune au asi subserne suplicile instruite conform legilor din vigoare până la 24 Septembrie a. c. la subscrișul oficiu protopresbiteral.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Füzes Sânpetru, 4 August, 1883.

Oficiul ppresbiteral al tractului Unguraș.

Petru Roșca m. p.,
Protopresbiter.

Nr. 264.

[520] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunii de învățatori în comuna Hepria. protopresbiteratul Sebeșului se escrie concurs cu termen până la 25 Septembrie st. v. a. c.

Emolumentele sunt:

Salariu: 200 fl. cuartir natural cu grădină și lemnele trebuincioase. Cererile instruite conform prescrișelor din vigoare sunt a se adresa la subscrișul oficiu.

Sebeș 2 Septembrie, 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

Nr. 260.

[514] 2—3

CONCURS.

În executarea înaltei ordinațiuni consistoriale dto 13 Iulie a. c. Nr. 2809. Pres. se publică prin această concurs pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul Mercurei pe basa „Statutului Organic“ §. 63 combinat cu §. 23 punct 5 și a instrucțiunii votate de sinodul arhidieceșan la 13/25 Aprilie 1877 Nr. 191 §. 7.

Fiitorul protopresbiter ca atare va fi totodată și paroch în locul central al tractului, anume în opidul Mercurea, însă numai după ce parochia propresbiterală, carea de prezent e deja ocupată în mod definitiv, va deveni în vacanță.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiteral sunt: a) venitele ordinari protopresbiterali, cari stau din ajutorul de stat și din tacele ce incurg pentru ședulele de cununie, pentru vizitarea comunelor tractuali, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale; b) venitele ordinare ale parochiei de clasa a III-a.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și binemeritați pe terenul bisericesc și scolar, având totodată a documenta o pregătire de cel puțin VIII clase gimnasiale s'au reale cu testimoniu de maturitate, că au terminat studiile teologice la vreunul din instituturile metropoliei noastre și au susținut cu succes bun esamenul riguros de calificățiune, cari s'au după pregătirea indicată mai sus au terminat studiile teologice la vreun institut ortodocs afară de metropolia noastră dar apoi au depus esamenul de calificățiune înaintea comisiunii esaminătoare a consistoriului arhidieceșan.

Pot însă concurge și fără testimoniu de calificățiune profesorii de teologie și preoții hirotoniți înainte de introducerea esamenelor de calificățiune, dacă în celelalte au calificățiunea prescrișă de mai sus.

În mod excepțional pot concurge și fără prescrișă calificățiune gimnasială acei administratori protopresbiterali, cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acuratețea manifestată în administrarea protopresbiteratului, vor avea dela consistoriul arhidieceșan specială îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voesc a concurge la acest post, au ași asterne suplicile de concurs la Veneratul Consistoriu arhidieceșan în Sibiu în restimp de 30 de zile dela prima aparițiune a acestui concurs în foaia „Tel. Rom.“, alăturând câte o tabelă de calificățiune, care se conțină date esacte și speciale în următoarele rubrici: numele, caracterul (rangul bisericesc) și locuința concurrentului, anii etății, (anul, luna și ziua născerei) studiile pregătitoare afară de cele teologice (anul, locul și categoria acelora) esamenul de maturitate și altele; studiile pregătitoare teologice (anul și locul acelora) și esamenul de calificățiune; serviciile de până acuma pe terenul bisericesc (timpul, locul și categoria acelora), în fine cunoscința limbilor și alte reflecțiuni.

Datele din această tabelă sunt de a se întări cu documente, cari se acludă în original, precum: carte de botez, testimonii scolastice și de maturitate, testimonii teologice și de cua-

lificațiune, atestate de servicii bisericesci și eventualminte toate astfel de recomandări.

Mercurea, 30 August 1883.

Comitetul protopresbiter al tractului Mercurii.

Ioan Droc m. p., Basiliu Greavu m. p.,
paroch și administr. ca notariu.
protopresb. președinte.

Nr. 197

[516] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea următoarelor stațiuni învățătoresci se escrie concurs cu termen până la 23 Septembrie st. v.

1. Vinerea, 2 posturi învățătoresci cu leafa anuală câte 300 fl. v. a. cuatir și lemnele necesare.

2. Orăștioara de sus, scoala centrală 300 fl. v. a. salar lemnele trebuincioase și cuartir.

3. Acmar, salariu 150 fl. v. a., lemnele necesare și cuartir.

Doritorii de a ocupa unul sau altul din aceste posturi au ași trimite cererile lor instruite conform legilor din vigoare oficiului protopresbiteral al Orăștiei în termenul sus indicat.

Orăștie, 29 August 1883.

Oficiul protopresbiteral al Orăștiei în conțelegere cu respectivele Comitete parochiale.

Nr. 387

[515] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii învățătoresci la scoala noastră confesionala gr. or. din comuna „Lunca“, Protopresbiteratul gr. or. al Zarandului, se escrie concurs, cu termenul până la 25 Septembrie a. c. st. v.

Salariul împreună cu acest post învățătoresc e 150 de fl. v. a., cuartir și lemne de încălțit.

Petițiunile concursuale, instruite în sensul legilor și a regulamentelor din vigoare au a se asterne subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Brad, 30 August 1883.

Georgiu Părău m. p.,
adm. protopresb. al Zarandului.

Nr. 174

[517] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor învățătoresci la scoalele confesionale gr. or. din jos însemnatele comune bisericesci în protopresbiteratul Cetății de peatră se escrie concurs cu termen până la 20 Septembrie a. c. st. v.

1. În Valeni, salariu anual 200 fl. v. a., cuartir liber în edificiul scoalei și lemne pentru încălțit.

2. Finteușul-mare, salariu anual 200 fl. v. a. cuartir și lemne de încălțit.

3. Trestie, salariu anual 100 fl. v. a., și lemne de încălțit.

4. Făurești, salariu anual 140 fl. v. a. cuartir și lemne de încălțit.

5. Fenațe, salariu anual de 160 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa vre-una din stațiunile susatinate vor avè ași ascerne petițiunile subscrișului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat instruite conform legilor din vigoare.

Cârpiniș, 17 August, 1883.

În conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Ioan Șovrea m. p.,
adm. ppresbit.